

törzset nevel, mint a jobbon: akkor elhiszem, hogy a gyengébb talajon ritkábban kell ültetni, mint a termékenyebben.

Die Pflanzweite. Von *A. v. Béky sen.*

Verf. weist auf den Fingerzeig der Natur hin, die auch im Falle von geringen Standorten je dichteren Jungwuchs zu erzeugen bestrebt ist und kommt zur Schlussfolgerung, dass bei der Lösung der Frage die Bodenansprüche zu entscheiden haben.

L'espacement de plantation, par *A. de Béky aîné.*

En établissant le plan de plantation, il faut — suivant l'Auteur — s'inspirer avant tout des exigences du sol.

Density of Plantation. By *A. de Béky sen.*

In the author's opinion, the requirements of the soil are what must be taken into consideration in the first place.

A diósgyőri kincstári uradalom erdőgazdasága.

Írta: **Huszár Károly.**

(Befejező közlemény.)

III.

A főhasználati tervekben előírt adatok átlagos holdankinti fatömeget, évi kihasználható területet és fatömeget összevontan az alábbi kimutatás adja:

Erdőhivatal	Kat. holdankinti fatömeg m ³	Évente kihasználható terület k. h.	Évente kihasználh. fatömeg m ³
Mocsolyástelepi	179	67.3	12.047
Bányabükkj	185	56.6	10.470
Nagysomi	192	45.4	8.700
Lillafüredi	194	34.3	6.650
Gyertyánvölgyi	204	53.4	10.896
Parasznyai	224	67.1	15.033
Szentléleki	227	53.2	12.080
Átlag	201	377.3	75.876

A főhasználati tervbe a fordulószaiki területnél sokkal nagyobb terület került, hogy a kezelőtiszt a használatokat nagyobb területen, a természetes felújítás kívánalmaira való figyelemmel végezhesse. Az így besorozott területnek megfelelő nettó fatömeg alapján történt az átlagos holdankinti fatömeg megállapítása.

Az erdőgazdaság kezelője a rendelkezésére bocsátott nagy területről, az erdőgazdaság érdeke szerint, a sürgősség sorrendjében termeli ki az engedélyezett évi fatömeget.

A holdankinti fatömeget nem csupán az elsőfordulószerző területre besorozott faállomány alapján állapítottuk meg, hanem mondhatni, majdnem az egész V. korosztály területén álló és főhasználatra besorozott rossz középkorú állományokból.

Amint látható, a holdankinti átlagos fatömeg legnagyobb a szentléleki és paraszniai erdőhivatalok kerületében, legkevesebb a mocsolyástelepi, bányabükki erdőhivataloknál.

Az előzőek alapján megállapíthatjuk, hogy a jó talajú, ősbükkösökkel rendelkező erdőhivatalok adják a legnagyobb fatömeget, míg a széleken a tölgyesek kevesebbet. Kifejezésre jut a bányabükki erdőhivatalnál az átlagos holdankinti fatömegben az V. korosztály hiánya, itt fiatalabb állományok kerülnek vágás alá. A gyertyánvölgyi erdőhivatalnál a jó termőhelyi osztályon lévő idős állomány magas fatömeget ad. Ez tartani fog egyideig, de ha a rossz termőhelyi osztályon álló, most középkorú állomány kerül a főhasználatra, *sokkal kevesebb lesz* az átlagos holdankinti fatömeg. A mocsolyástelepi erdőhivatalnál az amúgyis kevés fatömeg még csökkenni fog, mert a következő fordulószakban fiatalabb állományok jönnek vágás alá. És ha tekintetbe vesszük a nemes fafajok csökkenését a fiatalabb korosztályokban, amikor a gyertyánosok kerülnek fejsze alá, *igazán nem látunk emelkedést és jobb jövőt.*

Elgondolkozhatunk, ha egy kis összehasonlítást teszünk a fatermési táblákban feltüntetett fatömegekkel, főleg a németországiakkal. Vajjon mindenért a talajt, az éghajlatot stb. okoljuk? Nem, én úgy hiszem, hogy a kezelés, erdőnevelés áldozatos lelkes keresztülvitelével, mi is eltudnók érni az áldott magyar földön a németországi viszonyokat, ahol a 100 évi növendékek 30–50%-át jelőhasználatképpen termelik ki és 100 éves korban még mindig 200–300 m³ holdankinti fatömeget adnak az erdőrészek. Lehet, hogy ott se mindenütt olyan erdők vannak, mint a *Schwappach*-táblázat mutatja, de vajjon mondhatjuk-e mi, hogy egész csonka hazánkban a diósgyőri uradalomhoz hasonlóak a főhasználati területen a fatömegviszonyok? Azt hiszem, ezen a téren még sokkal szomorúbb állapotokat találunk! Gondoljunk csak azokra az erdőkre, amelyek valóságban eserjések, legelők, tisztások stb. és csak az erdőtörzskönyvi rovat nevezi őket erdőterületnek, vagy vegyük figyelembe azt a sok kizsárolt, eserhántott, agyonlegeltetett sarjerdőt, amelyek miatt nem ok nélkül szegénykezünk.

Milyen örvendetes volna, ha az országos átlag a főhasználati területeken a mocsolyástelepi erdőhivatal 179 m³-re volna.

Az évente kihasznált fatömeg 2.0 m^3 holdankinti növedéknek felel meg, ha ehhez hozzá veszem az előhasználatok fatömegét, amely holdankint mintegy 0.7 m^3 , úgy az uradalom az országos átlagot (1.7 m^{3*}) 1 m^3 -rel haladja meg, míg a nagymagyarországi átlagnak (3.1 m^3) alatta marad, ami fenyőerdeink hiányát mutatja.

A hozamszabályozásnál, miként előbb láttuk, az évi fatömegre fektették a fősúlyt, míg az évi terület inkább elméleti adat, amely a kihasznált erdőrészetek fatömegétől függ. A főhasználatra előírt fatömegek minőség szempontjából hivatalonkint és évenkint igen változnak, aszerint, hogy a termelés hol történik. Vágás-maradványok „sapkák“, böhöncök, otthagytott vízmosások, partok, alátelepített rontott erdőrészetek kitermelése az egész erdőhivatal szerfa-kihozatalát teljesen lerontja, míg az érintetlen, jó talajú, legszebb idős állományokban kezdődő használatok azt igen emelik.

Az uradalomban mándent elkövetnek, hogy a szerfakihozatal $\%$ -át mennél jobban emeljék és ezáltal a jövedelmet fokozzák. Némely tölgyes erdőrészetekben $75\text{--}91\%$ -os szerfa-kihozatalt is elértek. A főhasználati vágásokban tölgyesekben 50% , bükkösökben $30\text{--}60\%$ -os az átlagos szerfa-tömeg. Ez a dícséretes igyekezet eredményezte, hogy a szerfa-százalék 1930-tól 1936-ig 5.7% -ról 18.9% -ra emelkedett, ami az országos átlagot (az 1931—34. évben 13.5%) meghaladja. (Megjegyzem, hogy a szerfaszázalékot az összes fatermés alapján számítottuk.)

A szerfaszázalék fokozása az erdőhivatalok egyik főcélja, ezt túlhajtani azonban káros következményekkel járna, mert ha csak a jó talajú és állományú erdőrészeteket használnók, a rossz, rontott állományok felújíthatatlanul maradnának az utókorra és ha a gyérítéseknél csak a kihozatalra lennének tekintettel és nem a visszamaradó állományra, az egyenesen bűn lenne az erdő ellen.

Készült kimutatás az uradalomban az erdőhivatalok fatermésének szer- és tűzifa-százalékáról is, fanemenkinti részletezéssel, amelyből igen tanulságos következtetéseket vonhatunk le. Így pl. a rossz talajú és állományú erdőhivatalok szerfa-kihozatala lényegesen kevesebb volt. Az erdei vasutak melletti erdőhivatalok és a házi kezelésű fűrészek közelségében lévő erdőrészetek sokszorosan felülmúlták a többieket, mert hiszen a fűrészek legnagyobb részben azt a szerfát kapják, amit a kereskedelem, mint ilyet, át nem vesz és fűrész híjján mint tűzifa kerülne értékesítésre. A fűrész-től távolfekvő erdőhivatalok erdei nem versenyezhetnek ezen a téren a közelfekvőkkel.

* Lesenyi: A magyar erdőgazdaság története. (Erdészeti Kísérletek, 1927.)

Nagyban elősegítené a szerfamennyiség növelését, ha az uradalom az anyagkezelésben különlegesen kiképzett né tehetségesebb erdőaltisztjeinek egy részét, akik a hosszolást egységesen a mindenkori kereskedelmi kívánalmaknak is megfelelően végeznék.

Az évi előhasználatokat az alábbi kimutatásban feltüntetett módon írja elő a részletes terv:

Erdő hivatal	Évente tisztítandó s. h.	Évente gyéritendő k. h.	Várható évi gyéritési fatömeg m ³	Átl. holdankinti gyéritési fatömeg m ³
Bányabükki	100	307	3240	10
Gyertyánvölgyi	35	328	4200	12
Mocsolyástelepi	93	304	3910	12
Nagysomi	33	187	2760	14
Szentléleki	69	291	4160	14
Lillafüredi	21	211	3160	14
Parasznyai	83	386	5240	14
Összesen:	434	2014	26670	13

A tisztításra előírt területeknél lényegesen nagyobb területen folynak ezek a munkálatok, miután az üzemterv készítésénél még lábön álló idős erdők egy részét esetleg a félforduló alatt termelik ki. Így az ott létesült fiatalosokat megszabadítják a sarjaktól, bokroktól, gyomoktól, úgyszintén a beerdősített tisztások is, amennyiben szükséges, átfésülés alá kerülnek. Ezeknek a munkálatoknak az elvégzéséről az üzemterv általános leíró része intézkedik. Az 1—10 éves állományokat sokszor kétszer-háromszor is áttisztítják. A tisztítások keresztülvitelére nagy súlyt helyeznek az uradalomban, ennek a következménye az a sok igen szép fiatalos. A tisztítások alkalmával nemcsak a cserjéket és a lágycsücsöket, hanem az összes sarjakat, gyertyánt és valamennyi beteg, rossz növésű egyedelt eltávolítják és az így keletkező hézagokat azonnal fenyő és egyéb lombfa csemetével pótolják. Ha van is ezen a téren itt-ott kívánni való, azt legtöbbször a pénzügyi és vadászati viszonyok okozzák, amiről a kezelő személyzet nem tehet.

A tisztítási munkálatokhoz hasonló az állományátalakítási munkálatoknak az a része, amikor 1—40 éves erdőrészeket alakítunk át. Ezeket azért végzik az uradalomban, mert a rossz, ritka, beteges, sarjeredetű állományok vágásforduló végéig való fenntartása anyagi veszteséget okoz, így nem gazdaságos, tehát helyükre olyan erdőt kell telepíteni, amely ilyen vágásforduló mellett jövedelmet hoz.

Miután ezek az átalakítási munkálatok, főleg a fiatalabb erdőrészekben, nagy anyagi áldozatokkal járnak, mindenkor elő-

zetes engedélyt kell kérni és a munkálatokat csak akkor kezdik meg, ha a megfelelő pénz és esemete rendelkezésre áll.

Az átalakításra szoruló 40 éves és idősebb erdőrészek, ha az anyagiak rendelkezésre állanak, a főhasználatok közé sorolandók és mesterséges ültetéssel kapcsolatban természetes úton is felújíthatók.

A legnehezebb, egyúttal legnagyobb figyelmet, szaktudást és erdőszeretetet kívánó állományápolási munkálat a *gyérités*. A helyes és szakszerűen keresztül vitt gyérités a rossz állományt lényegesen megjavítja, viszont a helytelen gyéritéssel a legszebb állományokat is tönkre lehet tenni.

A diósgyőri uradalomban az üzemtervi előírás szerint különbséget tesznek az 50 éven aluli és 50 éven felüli állományok gyéritése között.

Az 50 éven aluli állományok gyéritésénél a magassági növekedés serkentésére törekszenek, az 50 éven felüliekénél pedig a súlyt a korona fokozatos kifejlesztésére fektetik, hogy ezáltal a törzsek vastagsági növekedését — hízalását — minél nagyobb mérvben ériék el.

A gyéritendő erdőrészekben az utasítások szerint a kivágandó fákat mésszel körülgyűrűzik. Az így kijelölt erdőrészeket azután felülvizsgálják és csak jóváhagyás után lehet a termelést megindítani.

A gyéritések mikénti keresztülvitele, mondhatni, minden egyes erdőrészletben más és más, sőt azon belül is lépten-nyomon változik, miután eddig a multban az állományok igen sokszor minden emberi segítség nélkül nőttek fel.

Van olyan eset — még pedig gyakran —, hogy az erőteljes sarjak elnyomják a magról kelt egyedeket és vétek volna az alászorult és elnyomott, *de egészséges, magról kelt* törzseket ki-termélni. Ilyenkor a kiemelkedő sarjakat kell eltávolítani.

Vannak erdőrészek, ahol a hagyásfa-rendszer nyomait találjuk. Ezek a hagyásfák a környezetüket teljesen elnyomják, legnagyobb részt beteges, ágas-bogas, alacsony, túltartott böhöncök, további fenntartásuk nem megokolt.

Vannak elgyertyánosodott részek, ahol az alászorult tölgy-és bükknek megsegítésére lehetünk.

A fenyővel elegyes részekben az értékeesebb fenyőt támogathatjuk.

Ezeknek az elveknek végrehajtása és sürgősség szerinti keresztülvitele a kezelő személyzet egyik legfontosabb feladata.

A kimutatásban feltűnik, hogy az átlagos holdankinti gyéritési fatömeg a bányabükki-gyertyánvölgyi és a mocsolyás telepi erdőhivatalok kerületében a legkisebb; ez a tény is a rossz közepkorú állományokra mutat.

Itt említem meg, hogy a 20 évnél idősebb erdőrészeket aljnövényzete mindenütt kíméletben részesül, mindaddig, míg a terület felújítása megkezdődik.

Az egész uradalom a természetes felújítás jegyében áll, így a mesterséges erdősítés csupán a természetes úton fel nem újítható és fel nem újult területekre szorítkozik.

A természetes felújítás, jó magtermés esetén, aránylag elég jól sikerül az egész uradalomban.

A felújult terület gondozása és egészséges fiatalossá nevelése már igazi szaktudást igényel. A régi fokozatos felszabadításnál, a közelmúlt tapasztalatai szerint, sikeresebbek voltak a gyorsütemű felszabadítások, amelyeknek igen szép példáit láthatjuk mindenfelé. Bebizonyosodott az is, hogy fiatalosok fel nem újult részein az idős állomány visszahagyása abból a célból, hogy a következő magterméskor a visszamaradó foltokat természetesen felújítsák, nem vezet célra. Az ilyen terület elgyomosodik, a visszahagyott törzsek elágasodnak csúcsszáradtak lesznek, héjazásnak indulnak, betegeskednek és végül is a mesterséges erdősítéshez kell folyamodnunk, ezt pedig fél költséggel és munkával elvégezhetjük volna akkor, amikor a vágásterület többi részén a fiatalos felszabadítását végeztük. A természetes újulat legnagyobb ellenségei a feltörő sarjak és a mindenhol tömegesen fellépő gyertyán; ezek erős árnyékolásukkal a lassabban növvő, magról kelt nemes fajok csemetéit erősen nyomják, fejlődésükben gátolják, sőt ha nem segítünk, el is pusztítják. Másodsorban jönnek számításba a nyír, nyár fűz, eszterjék, bokrok és a szeder, málna; ezek azonban a tapasztalat szerint csak akkor gátolják számottevően a természetes újulatot, ha igen nagy tömegben lépnek fel. Az itt említett lágyfák, bokrok és a szeder inkább a mesterséges erdősítésre vannak igen káros hatással. A természetes felújítás, bármilyen szép is legyen, rendszerint hézagos. Az ilyen hézagokba kell bepótolni az elegyítésre szánt fajtát is, ezáltal érjük el kettős célunkat, az elegyes és teljes záródású fiatalost. A természetes felújítás megkezdése előtt lékek, pászták alapján is elegyítették a fenyőket. Ez azonban nem vezet olyan gyors és biztos eredményre, mert az alátelapított részek felszabadításával — a magtermés elmaradása miatt — sokszor sokáig kell várni és a vadkárrel szemben igen nehéz, sokszor lehetetlen, védekezni.

A mesterséges erdősítésnél igen nagy figyelmet kell a csemeték ültetésére fordítani, mivel a bükkhegységi talaj vízben és csapadékban szegény. A csemeték ültetésénél nem vezetett eredményre a különféle ültetővasak használata, azért az új utasítás értelmében az egész uradalomban a csemetének gödröt ásnak, ezt a kövektől megtisztítják, úgy, hogy az elültetendő csemete

porhanyó földbe kerül, ahol száraz időjárás esetén is meg tud fogamzani és erősödni.

A mesterséges erdősítéseket a vadállomány károsításától sodronyhálókerítéssel védik.

A gödrös ültetés, főleg azonban a kerítések, igen megdrágítják a mesterséges erdősítést, de ha eredményes munkát akarunk elérni, áldoznunk is kell. A tapasztalat azt mutatja, hogy ha a mesterséges erdősítés a fenyőfélékkal nagy területen történt, a vadkár is kisebb volt. Makkrakással kielégítő eredményt csak bő makktermés idején érhetünk el, mert a kevés makkot a vaddisznó kitúrja. Leginkább védekezhetünk a késő tavaszi vetéssel, de még így is kétséges, hogy a következő évben nem túrja-e ki a vaddisznó a már 1 éves csemetéket.

Az uradalom a mesterséges erdősítéshez szükséges csemetemennyiséget házilag, saját csemetekertjeiben neveli, miután meggyőződött, hogy ezzel nagyobb eredményt lehetett elérni, mint a vásárolttal.

Csemetekert minden erdőhivatal kerületében van, azokat a szükségnek megfelelően, a rendelkezésre álló hitel arányában, évről-évre nagyobbítják és újakat telepítenek úgy, hogy közel van az idő, amikor a csemetekertek a teljes szükségletet fedezni fogják.

A csemetekertek területe 33,020 m², amelyből 27,610 m² a csemetenevelésre fordított tényleges terület.

Az uradalom 40.621.2 k. h. erdőterületéből kb. 2000 k. hold az a terület, amelyet a mesterséges felújítással a *mostani erdészeknek kell az erdő számára meghódítani*. Ennek a nagy területnek nagyobb része kopár, tisztás, (mocsolyástelepi erdőhivatal) és véderő, de sok a kőfolyásos, sziklás, ritka, rossz erdővel borított, somos, galagonyás rész is, főleg a hegygerinceken és a déli oldalakon. Ezen a területen első feladat volna a fenyők segítségével a talajt megjavítani, s ha ez sikerült, úgy a későbbi fordulószakokban a rendes gazdálkodásra áttérni. Az ilyen területeket csak körülkerítéssel és igen gondos ápolással — tehát tetemes költséggel — tudjuk az erdőgazdaság számára meghódítani. Reméljük azonban, hogy az akadály el fog hárulni, miután az uradalom jövédelmzősége évről-évre emelkedik.

IV.

Nem volna teljes az uradalom ismertetése, ha itt néhány, az erdőgazdálkodással szorosan összefüggő dologról nem emlékeznék meg. Ezt már csak röviden érintem, mert a részletekbe menő tárgyalás ezt az ismertetést igen hosszadalmassá tenné.

Az uradalom mellékhaszonvételei közül elsősorban a legeltetés említendő, amely az úgynevezett összevont (*koncentrált*)

legelőkön történik; ezáltal az erdőterületen a legeltetés megszűnt. A vadászat részben bérbeadás útján nyer értékesítést, részben házi kezelés alatt áll. A mész- és szénégetés, vágáshulladék, tisztítási, gyéritési és selejtes anyag felhasználásával történik.

A vadállomány szaporodása kezd olyan nagymérvű lenni, hogy ma egyetlen számottevő erdőkárosító a túlszaporodott vad. A további fejlődés aránya, sajnos, valószínűleg ismét az lesz, mint békeidőben volt, hogy t. i. a bükki vad sok, de silány lesz és csak néha-néha kerül majd egy-egy jobb bika, vagy bak terítékre, kapitális pedig talán soha.

Az uradalom egész területén csupán a hámosi tóban, Szinva és Garadna patakokban lévő sebes és szivárványos pisztráng-állomány ad módot a halászatra. A Granada-völgyben létesített pisztráng-költő és nevelőtelep igen szépen működik. A halászatot bárcázás útján értékesítjük.

Az uradalom szántói és rétjei részben a személyzet illetmény-földjéül szolgálnak, részint árverésen bérbeadtnak.

A különféle tisztítási, gyéritési, elegyítési és hizlalási módok összehasonlítása és a leszűrt eredmények alapján a gazdaság fejlesztése céljából *Maróthy* Emál m. kir. főerdőtanácsos, erdőrendező úr elgondolása és irányítása szerint az uradalom a bányabükki és a szentléleki erdőhivatalok kerületében — vagyis külön a tölgyesekben és külön a bükkösökben — kísérleti területeket létesített. A kísérletek értékét emeli az a körülmény, hogy az erdőigazgatóság foganatosította különféle módszerek és eljárások eredményét a Műegyetem soproni növényteni intézete talajélettani szempontból vizsgálja. A kísérletek 1930-ban kezdődtek s eddig is jelentős gyakorlati hasznuk van és remélhetjük, hogy a jövőben még sok tanulságot fogunk leszűrni belőlük.

A Műegyetem erdőműveléstani tanszéke ezenkívül a különféle természetes felújítási módok bemutatása céljából a lillafüredi és gyertyánvölgyi erdőhivatalok kerületében hasított ki megfelelő területeket.

Az erdőrendezéstani tanszék a tölgy fatermési táblák készítéséhez szükséges próbaterületeket jelölte ki és dolgozza fel.

*

Az uradalom pénzügyi eredményeit hosszas volna itt most tárgyalni. Az erdőtisztikar mindig szem előtt tartotta, hogy a jövedelmet a lehetőséghez mérten fokozza és a legnagyobb tőőarakat érje el, ami sikerült is.

Az uradalom két fűrésztelepet tart üzemben, a ládi farakodón és a majláti telepen, ahol házi használatra szükséges építkezési anyagot és kereskedelmi árut és talpfát készítenek.

Három faraktár van üzemben, a ládi, majláti és a miskolci, utóbbiban egy tűzifa-apritó is dolgozik.

A Lillafüredi Állami Erdei Vasutak 35.5 km. hosszúságban hálózják be az uradalmat és Miskolccal, valamint a ládi rakodón a *Máv.* vágányokkal is összekötik. A vasút mellett lévő erdőhivatalok eladásra szánt anyaga a szépen kiépített vasúti rakodókra kerül.

A *LÁEV.* személyszállítással is foglalkozik, modern motoros vonatok közlekednek Miskolc—Lillafüred között; a nyári nagy forgalmat gőzmozdonyok vontatta szép nyitott kocsikból álló szerelvényekkel bonyolítják le, egészen a garadnai végállomásig.

Az uradalom üzeméhez tartozik a lillafüredi fürdőtelep a „Palota” és „Lilla” szállóval.

Megemlítendő még a kertészet, mely a lillafüredi parkok fenntartását és a nyaralótelep zöldség-, gyümölcs- és virágszükegletének kielégítését látja el. Kevés és célszerű beruházással még jövedelmezővé is lehetne tenni.

Végezetül néhány szóval az igazgatást is megemlítem. Nem hallgathatom el, hogy az iroda túlságosan sok munkával terheli meg a kezelő erdőtisztéket. Ezért aztán annak pontos és főleg a számvetőségi kívánalmak szerinti elvégzése után nem jut annyi idő a kerületre, az erdőre, mint amennyit a mai erdőgazdálkodás kívánna. Az igazgatás korszerűvé tétele, az irodai munka egyszerűsítése a jövő egyik legfontosabb feladata. Ha pedig az irodai munkának a jelenlegi nagy mérvére feltétlenül szükség van, akkor az erdőhivatalok tiszti és altiszti személyzetét kell emelni, ha nem akarjuk, hogy az adminisztráció elnyomja a kezelőszemélyzetben az erdészt.

Tizenkétévi szolgálatom alatt a rendezőség állandó mérnök- és hitelhiánnyal küzdött, a munkát pedig el kellett végezni. Ilyen megfeszített munka mellett a gyorsaság sokszor a műszaki követelmények rovására ment. Így a kevesebb pontosságú buszszola-mérést kellett alkalmazni ott is, ahol az utasítás a theololitot írta elő, avagy a becsléseknél sokszor a kevésbé pontos becslési módra, a próbatéres eljárásra jutott csak idő.

Amikor az erdőmérnök műszaki téren a többi mérnökkel egyforma munkakörben, határrendezéseknél, a telegkönyvi kataszteri adatok és térképek helyesbítésén dolgozik, az ott előirt pontosságú mérési módot kell alkalmaznia. Ez pedig több időbe és pénzbe kerül, mint az a régi jó erdészeti tájoló mérés. A fatömegbecslésnél mind nagyobb és nagyobb pontosságra kell törekedni, miután az erdők fogyásával, annak értéke nagyon emelkedik és a hozamszabályozásnak, a tartamosság biztosításának a pontos fatömegfelvétel az alapja.

Hissziük, hogy ezen a téren is lényeges javulást hoz a jövő, felismerik a magyar erdészet nagy nemzetgazdasági jelentőségét, megszűnnek a munkát gátló igazgatási, pénzügyi akadályok és a magyar erdómérnök minden tudását, idejét, munkáját a Magyar Erdőnek fogja szentelhetni.

*

Die Forstwirtschaft der ärarischen Domäne Diósgyőr. Von *K. Huszár.* (Schluss.)

Der 25.000 ha umfassende Waldbesitz war nach dem Friedensvertrag von Trianon und bis zur Rückkehr Ostoberungarns der einzige namhafte Forstbetrieb des Staates, dem eben deshalb steigende Sorgfalt zugewandt wurde.

Verf. schildert nach der Flächenangabe (7 Forstverwaltungen mit 2600 bis 4200 ha bestockter Fläche) eingehend die allgemeinen Richtlinien der Wirtschaftspläne, die Altersklassen- und Holzartenverteilung, die Endnutzungs- und Durchforstungserträge, die Verjüngungs- und Pflegemassnahmen, die Nebennutzungen (Jagd, Weide, Fischerei usw.) und gibt endlich auch die Zielsetzung der Zukunft an.

*

La sylviculture dans la propriété domaniale de Diósgyőr, par *K. Huszár* (Fin).

L'Auteur expose en détail l'état actuel de la propriété mesurant 25.000 hectares et définit les objectifs poursuivis par l'administration domaniale.

*

Forestry at the Diósgyőr State Property. By *K. Huszár.* (Final part.)

The author describes in detail the present economical situation and the purpose of the estate, which has an extent of 25.000 hectares.

